

GIẢI PHÁP VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐỨC VÀ TÀI CỦA NGƯỜI CÁN BỘ CÁCH MẠNG VÀO XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, GIẢNG VIÊN Ở HỌC VIỆN LỤC QUÂN HIỆN NAY

Phạm Hữu Trung Tân

Trung tá, Khoa Công tác Đảng, Công tác chính trị/Học viện lục quân

Tóm tắt: Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài của người cán bộ cách mạng có vai trò quan trọng, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ giáo dục, đào tạo của Học viện Lục quân. Phạm vi bài viết nghiên cứu, đề xuất một số giải pháp vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài của người cán bộ cách mạng vào xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên ở Học viện Lục quân hiện nay.

Từ khóa: Xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên.

SOLUTIONS FOR APPLYING HO CHI MINH'S IDEOLOGY ON ETHICS AND TALENT OF REVOLUTIONARY CADRES TO BUILDING THE CONTINGENT OF CADRES AND LECTURERS AT THE ARMY ACADEMY TODAY

Abstract: Applying Ho Chi Minh's thought on the virtue and talent of revolutionary cadres plays a crucial role in contributing to the successful implementation of the education and training tasks of the Army Academy. This article researches and proposes several solutions for applying Ho Chi Minh's thought on the virtue and talent of revolutionary cadres to building the current team of cadres and lecturers at the Army Academy.

Keywords: Building a team of staff and lecturers

Nhận bài: 31.12.2025

Phản biện: 22.01.2026

Duyệt đăng: 27.01.2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Học viện Lục quân là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chỉ huy, tham mưu cấp chiến thuật, chiến dịch; đồng thời là trung tâm nghiên cứu khoa học quân sự quan trọng của Quân đội nhân dân Việt Nam. Chất lượng đội ngũ cán bộ, giảng viên của Học viện có ý nghĩa quyết định trực tiếp đến chất lượng đào tạo sĩ quan, đến khả năng sẵn sàng chiến đấu và sức mạnh tổng hợp của quân đội trong tương lai. Trong bối cảnh hiện nay, yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục - đào tạo quân sự; cùng với tác động nhiều chiều của kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế, cách mạng công nghiệp lần thứ tư và âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên Học viện Lục quân theo tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài đặt ra hết sức cấp thiết.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài của người cán bộ cách mạng

Chủ nghĩa Mác – Lênin khẳng định vai trò quyết định của con người trong lịch sử, trong đó đội ngũ cán bộ giữ vai trò nòng cốt trong tổ chức, lãnh đạo và thực hiện cách mạng. Mác và Ăngghen chỉ rõ, muốn thực hiện thắng lợi mục tiêu cách mạng, phải xây dựng được đội ngũ những người

lãnh đạo có lập trường tư tưởng vững vàng, có năng lực tổ chức, hành động cách mạng và gắn bó chặt chẽ với quần chúng. Lênin đặc biệt nhấn mạnh vai trò của cán bộ trong việc biến đường lối, chính sách của Đảng thành hiện thực sinh động.

Kế thừa và phát triển sáng tạo học thuyết Mác – Lênin, Hồ Chí Minh đã xây dựng một hệ thống quan điểm toàn diện, sâu sắc về cán bộ và công tác cán bộ.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt coi trọng công tác cán bộ và xây dựng đội ngũ cán bộ cách mạng. Người khẳng định: “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”; mọi đường lối, chủ trương của Đảng muốn đi vào cuộc sống và phát huy hiệu quả đều phải thông qua đội ngũ cán bộ. Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, người cán bộ cách mạng phải hội tụ đầy đủ hai yếu tố cơ bản là đức và tài, trong đó đức là gốc, tài là điều kiện quan trọng để hoàn thành nhiệm vụ. Đức và tài thống nhất, gắn bó hữu cơ, bổ sung cho nhau, tạo nên phẩm chất toàn diện của người cán bộ cách mạng.

Hồ Chí Minh coi đạo đức là gốc của người cán bộ. Theo Người, đức của người cán bộ cách mạng trước hết là đạo đức cách mạng, thể hiện ở lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và Nhân dân; ở mục tiêu, lý tưởng phấn đấu vì độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Đức còn

thể hiện ở lối sống trong sạch, giản dị, khiêm tốn; ở việc thực hành cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; ở tinh thần trách nhiệm cao, ý thức tổ chức kỷ luật nghiêm minh, nói đi đôi với làm.

Đồng thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Người có tài mà không có đức là người vô dụng. Người có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó”. Ở đây, Người không tuyệt đối hóa một mặt nào, mà nhấn mạnh sự thống nhất biện chứng giữa đức và tài. Tài theo tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ là tri thức, trình độ chuyên môn, mà còn là năng lực thực tiễn, khả năng tổ chức, lãnh đạo, quản lý, chỉ huy, giảng dạy và vận dụng sáng tạo lý luận vào thực tiễn cách mạng.

Đối với cán bộ quân đội, đặc biệt là cán bộ, giảng viên các học viện, nhà trường quân đội nói chung, Học viện Lục quân nói riêng, sự thống nhất giữa đức và tài càng có ý nghĩa quan trọng. Đó không chỉ là yêu cầu về phẩm chất chính trị, đạo đức, mà còn là yêu cầu về trình độ khoa học quân sự, nghệ thuật quân sự, năng lực sư phạm và nghiên cứu khoa học. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài trở thành nguyên tắc xuyên suốt trong xây dựng, đánh giá, quy hoạch và sử dụng cán bộ của Đảng và Quân đội ta.

2.2. Quan điểm của Đảng về xây dựng đội ngũ cán bộ “vừa hồng, vừa chuyên” và yêu cầu đối với Học viện Lục quân

Đảng Cộng sản Việt Nam luôn nhất quán quan điểm: cán bộ là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng. Các nghị quyết của Đảng về công tác cán bộ, xây dựng Đảng và xây dựng Quân đội đều nhấn mạnh yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức trong sáng, trình độ và năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; kiên quyết chống mọi biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống.

Đối với Quân đội nhân dân Việt Nam, Đảng ta xác định xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị là cơ sở để nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu. Trong đó, xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên ở các học viện, nhà trường quân đội có vai trò đặc biệt quan trọng, bởi đây là lực lượng trực tiếp đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ cho toàn quân.

Học viện Lục quân có nhiệm vụ đào tạo cán bộ chỉ huy, tham mưu cấp chiến thuật, chiến dịch; nghiên cứu, phát triển nghệ thuật quân sự; tổng kết thực tiễn chiến tranh, huấn luyện và sẵn sàng

chiến đấu. Vì vậy, đội ngũ cán bộ, giảng viên của Học viện phải hội tụ đầy đủ các yêu cầu: vững vàng về chính trị, mẫu mực về đạo đức, sâu sắc về lý luận quân sự, tinh thông về nghệ thuật tác chiến hiện đại, giỏi về sư phạm và nghiên cứu khoa học. Việc kết hợp hài hòa giữa đức và tài không chỉ là yêu cầu về xây dựng con người, mà còn là điều kiện quyết định nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan, góp phần xây dựng quân đội hiện đại.

2.3. Thực trạng vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên Học viện Lục quân

Những năm qua, Đảng ủy, Ban Giám đốc Học viện Lục quân đã quán triệt sâu sắc và vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác cán bộ, coi xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có đức và tài là nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt. Nhờ đó, đại đa số cán bộ, giảng viên của Học viện có bản lĩnh chính trị vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân; chấp hành nghiêm kỷ luật quân đội; có tinh thần trách nhiệm cao trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Trình độ chuyên môn, lý luận, sư phạm từng bước được nâng lên; công tác đào tạo, bồi dưỡng, quy hoạch cán bộ ngày càng đi vào nền nếp.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vẫn còn một số hạn chế cần được khắc phục. Một bộ phận cán bộ, giảng viên năng lực tổng kết thực tiễn chiến tranh, huấn luyện và diễn tập còn hạn chế; phương pháp giảng dạy chậm đổi mới, chưa thật sự phát huy tính tích cực, chủ động của người học; việc kết hợp giữa đức và tài trong thực hiện nhiệm vụ có lúc chưa thật hài hòa.

Những hạn chế đó, trong bối cảnh yêu cầu ngày càng cao của nhiệm vụ xây dựng quân đội và Học viện Lục quân hiện đại, đặt ra yêu cầu cấp thiết phải tiếp tục vận dụng sâu sắc, toàn diện hơn nữa tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên.

2.4. Một số giải pháp vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài vào xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên Học viện Lục quân hiện nay

2.4.1. Tăng cường giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng – lấy “đức” làm nền tảng trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Quán triệt sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh: đạo đức là gốc của người cán bộ cách mạng. Đối với Học viện Lục quân, việc xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có đạo đức cách mạng trong sáng

là điều kiện tiên quyết để giữ vững bản lĩnh chính trị, bảo đảm chất lượng giáo dục – đào tạo và nâng cao khoa học quân sự.

Cần tiếp tục đẩy mạnh giáo dục chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm quân sự – quốc phòng của Đảng; chú trọng giáo dục các chuẩn mực đạo đức cách mạng như cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, tác phong chính quy. Việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh phải được cụ thể hóa sát với chức trách, nhiệm vụ của cán bộ, giảng viên và đặc thù môi trường sư phạm quân sự, trở thành việc làm tự giác, thường xuyên.

Gắn rèn luyện đạo đức với thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học, huấn luyện, diễn tập và sẵn sàng chiến đấu; lấy hiệu quả công việc, tinh thần trách nhiệm làm thước đo đạo đức. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục, thuyết phục với kiểm tra, giám sát; duy trì nghiêm điều lệnh, điều lệ, chế độ quy định của quân đội; kiên quyết xử lý các trường hợp vi phạm kỷ luật. Phát huy tự phê bình và phê bình, “tự soi, tự sửa”, gắn tu dưỡng đạo đức với danh dự, uy tín của nhà giáo quân đội.

2.4.2. Nâng cao trình độ, năng lực toàn diện – phát huy “tài” của cán bộ, giảng viên trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về yêu cầu “có tài để làm việc”, trong đó tài là năng lực thực tiễn và trí tuệ tổng hợp. Đối với cán bộ, giảng viên Học viện Lục quân, tài thể hiện ở trình độ lý luận chính trị, khoa học quân sự; năng lực giảng dạy, nghiên cứu khoa học; khả năng tham mưu, chỉ huy, quản lý trong điều kiện chiến tranh hiện đại.

Cần xây dựng và hoàn thiện hệ tiêu chuẩn về trình độ lý luận, khoa học quân sự, sư phạm quân sự; đẩy mạnh đào tạo sau đại học, bồi dưỡng ngoại ngữ, công nghệ thông tin; khuyến khích tự học, tự nghiên cứu, cập nhật tri thức mới về chiến tranh hiện đại, khoa học và công nghệ quốc phòng.

Đổi mới chương trình, nội dung và phương pháp giảng dạy theo hướng hiện đại, thiết thực, gắn lý luận với thực tiễn chiến đấu; tăng cường thảo luận, xử lý tình huống, ứng dụng công nghệ thông tin, mô phỏng, diễn tập trên bản đồ, sa bàn và ngoài thực địa. Đẩy mạnh nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn huấn luyện, diễn tập và hoạt động sẵn sàng chiến đấu của đơn vị; gắn nghiên cứu khoa học với yêu cầu thực tiễn của chiến tranh hiện đại.

2.4.3. Kết hợp chặt chẽ “đức” và “tài” trong công tác đánh giá, quy hoạch và sử dụng cán bộ trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Thấm nhuần tư tưởng Hồ Chí Minh: đức là gốc, tài là quan trọng; có đức mà không có tài thì làm việc khó, có tài mà không có đức thì vô dụng. Đánh giá, quy hoạch, sử dụng cán bộ, giảng viên phải đặt trong mối quan hệ thống nhất giữa phẩm chất đạo đức và năng lực chuyên môn.

Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá cán bộ toàn diện, nhiều chiều; lấy kết quả thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học và uy tín đối với tập thể, học viên làm căn cứ chủ yếu. Thực hiện quy hoạch cán bộ dài hạn, liên thông; bố trí, sử dụng đúng người, đúng việc; gắn khen thưởng, đề bạt với kết quả rèn luyện đạo đức và hiệu quả công tác. Tăng cường kiểm tra, giám sát, bảo đảm công tác cán bộ khách quan, công tâm, đúng nguyên tắc.

2.4.4. Phát huy vai trò nêu gương của cán bộ chủ trì, giảng viên đầu ngành trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Hồ Chí Minh khẳng định: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”. Cán bộ chủ trì và giảng viên đầu ngành phải thực sự là hạt nhân nêu gương về bản lĩnh chính trị, đạo đức, trí tuệ, phong cách công tác.

Cán bộ chủ trì, giảng viên đầu ngành phải gương mẫu trong chấp hành kỷ luật, đổi mới tư duy, phương pháp giảng dạy; đi đầu trong nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn; công tâm, khách quan trong đánh giá, sử dụng cán bộ. Đưa kết quả thực hiện trách nhiệm nêu gương vào tiêu chí đánh giá, khen thưởng; kiên quyết xử lý các trường hợp vi phạm.

2.4.5. Xây dựng môi trường văn hóa sư phạm quân sự lành mạnh, mẫu mực trong xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Xây dựng môi trường văn hóa sư phạm quân sự là tổng hòa các giá trị chính trị, đạo đức, trí tuệ, kỷ luật và phong cách sư phạm trong Học viện. Đây là “đất tốt” để rèn luyện đức và phát huy tài của cán bộ, giảng viên.

Giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng; xây dựng môi trường chính trị ổn định, kỷ cương, dân chủ; khuyến khích tự học, trung thực khoa học; xây dựng quan hệ đồng chí, đồng nghiệp, thầy – trò mẫu mực. Đưa tiêu chí văn hóa sư phạm vào đánh giá thi đua, khen thưởng hằng năm.

III. KẾT LUẬN

Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đức và tài của người cán bộ cách mạng vào xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên Học viện Lục quân là yêu cầu tất yếu, có ý nghĩa chiến lược lâu dài. Thực hiện đồng bộ các giải pháp trên sẽ góp phần xây

dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên “vừa hồng, vừa chuyên”, nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo, nghiên cứu khoa học quân sự, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam hiện đại và bảo vệ vững chắc Tổ quốc trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Đảng ủy Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW, ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới*

Đảng bộ Học viện Lục quân, *Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đảng bộ Học viện Lục quân, nhiệm kỳ 2025 - 2030.*